

บทนำ

การใช้ภาษา คือการนำภาษามาใช้เพื่อสื่อความหรือสื่อสาร การสื่อความหรือสื่อสารมีผู้เกี่ยวข้องกันสองฝ่ายคือ ผู้ส่งความ กับ ผู้รับความ หรือ ผู้ส่งสาร กับ ผู้รับสาร

ผู้ส่งความหรือผู้ส่งสารใช้การพูดกับการเขียนเป็นเครื่องมือ ส่วนผู้รับความหรือผู้รับสารใช้การฟังและการอ่านเป็นเครื่องมือ

การใช้ภาษาจะมีประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อทั้งสองฝ่ายเข้าใจความหรือสารได้ตรงตามความต้องการ หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีข้อบกพร่องในการใช้เครื่องมือของตนเอง การสื่อความหรือสื่อสารนั้นย่อมมีปัญหา

มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความพร้อมที่จะ เรียนรู้ และ เลียนแบบ ภาษา ไม่มีเด็กคนใดที่เกิดมาก็สามารถที่จะพูดได้ทันที มีแต่ความสามารถที่จะรับข้อมูลทางด้านภาษาจากรอบตัวเข้ามา แล้ววิเคราะห์หาหลักว่าภาษาที่ได้รับมานั้นมีลักษณะอย่างไร ถ้าจะสร้างเองจะต้องทำอย่างไร เมื่อรู้หลักแล้วก็มีการจดจำและเลียนแบบข้อมูลที่ได้รับไปเรื่อย ๆ

"...เป็นที่ยอมรับกันว่า เมื่อเด็กอายุ ๖ ขวบ แต่ละคนจะสามารถพูดภาษาพื้นเมืองได้ดี (ทั้งนี้รวมทั้งการฟังด้วย) คือ ออกเสียงได้ชัดเจนและพูดถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของภาษานั้น ๆ แต่คำศัพท์ที่รู้ อาจจะมีจำนวนจำกัด ส่วนการเขียนการอ่านนั้นจะต้องเรียนกันอย่างจริงจัง ส่วนใหญ่ก็เรียนจากโรงเรียน..."

(วจินตัน ภาณุพงศ์ ๒๕๔๐:๔)

กล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ พ่อ แม่ ญาติ พี่น้อง ที่เข้ามาพูดจาด้วยนั้นช่วยให้ตัวอย่างประโยค และช่วยเพิ่มคำให้แก่พจนานุกรมในหัวของเด็ก เด็กไทยไปเติบโตเมืองฝรั่ง ได้ข้อมูลเป็นภาษาฝรั่งก็พูดภาษาฝรั่ง เด็กฝรั่งมาเติบโตในเมืองไทย ได้ข้อมูลเป็นภาษาไทย ก็พูดภาษาไทย ถ้าได้ข้อมูลหลายภาษาในเวลาเดียวกัน เด็กคนนั้นก็จะเป็นคนพูดได้หลายภาษา

นักวิทยาศาสตร์ได้ค้นพบแล้วว่า มนุษย์เท่านั้นที่มีความสามารถในการควบคุมกล่องเสียง ลิ้น และปากให้สร้างเสียงต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน สัตว์ไม่มีความสามารถในด้านนี้ นอกจากนี้มันก็ยังไร้ความสามารถในด้านไวยากรณ์และการสร้างประโยคอีกด้วย จากการวิจัยเมื่อไม่นานมานี้ นักวิจัยชาวเยอรมันได้ค้นพบว่า มนุษย์เท่านั้นที่มีจีน (gene) พิเศษที่ทำให้มีพรสวรรค์ในด้านภาษา (The Nation 2002: 11A)

โครงสร้างของประโยคนั้นมีอยู่ไม่มาก มนุษย์สามารถรับรู้และสร้างประโยคทุกชนิดในภาษาของตนได้ในเวลาไม่นานนัก แต่ข้อมูลทางด้านคำนั้นมีไม่เท่ากัน แล้วแต่ประสบการณ์ของแต่ละบุคคลประสบการณ์ที่ว่านี้ หมายรวมทั้งครอบครัว การศึกษา สังคม ฯลฯ

เมื่อก่อนนี้มนุษย์รับข้อมูลโดยธรรมชาติ กล่าวคือรับจากครอบครัว โรงเรียน และสังคมในวงแคบเท่านั้น แต่ทุกวันนี้ ข้อมูลเข้ามาจากแหล่งต่าง ๆ มากมาย ทั้งโดยธรรมชาติ และผิดธรรมชาติ ความสามารถในการเลียนแบบของมนุษย์ก็ได้ทำงานอย่างเต็มที่ คำที่พ่อแม่ครูบาอาจารย์ไม่เคยสั่งสอน เด็กก็สามารถที่จะใช้ได้ แต่จะเข้าใจหรือไม่นั่นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ตัวอย่าง เช่น เด็กชายวัย ๓-๔ ขวบ เวลาอยู่ในสวนสนุก ก็สามารถจะพูดได้ว่า "เอชอ *ควบคุมยานอวกาศ* นะฮับ" หรือ เด็กหญิงวัยเดียวกันก็อาจจะพูดกับคุณยายได้ว่า "จนยายจายก *มรดก* ให้บีไม้คะ" ซึ่งพอจะเดากันได้ว่าคงจะได้มาจากภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือ การ์ตูน นั่นเอง หรือเด็กบางคนก็อาจจะพูดได้ว่า "ช่วย แชนฮิลลี" ทั้ง ๆ ที่พ่อแม่ก็พูดแบบนั้นไม่เป็น ซึ่งก็คงจะเดากันได้ไม่ยากว่าเอามาจากไหน

นี่คือธรรมชาติของชีวิตปัจจุบันที่แหล่งข้อมูลมีมากกว่าสมัยก่อน ครอบครัว และโรงเรียนไม่ใช่สถาบันเพียง ๒ สถาบันที่จะเป็นแหล่งข้อมูลอีกต่อไป

มีรายการโทรทัศน์รายการหนึ่งนำเด็กอายุไม่เกิน ๘ ขวบมาถามความหมายของคำ คำตอบของเด็ก ๆ เป็นข้อพิสูจน์เรื่องการมีข้อมูลไม่เท่ากันได้เป็นอย่างดี เช่น เด็กบางคนให้ความหมายของ "ดาวเทียม" ว่า "ดาวใส่กระเทียม" หรือ ให้ความหมายของ "เด็กแก่แดด" ว่า "เด็กที่อยู่ในแดดนาน ๆ "

ในปัจจุบันภาษาในโลกนี้มีมากกว่า ๓,๐๐๐ ภาษา¹ นักภาษาศาสตร์ได้พยายามจัดหมวดหมู่ภาษาเหล่านี้โดยใช้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ มากมาย เช่น ลักษณะโครงสร้าง สายกำเนิด และคลื่นภาษา เพื่อแสดงให้เห็นความเหมือน ความแตกต่าง และความสัมพันธ์ของภาษาต่าง ๆ เหล่านั้น

อย่างไรก็ตามภาษาทุกภาษาในโลกนี้ ถ้ายังมีผู้ใช้กันอยู่ย่อมต้องมีความเปลี่ยนแปลงเป็นธรรมดา ภาษาที่ไม่มีความเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้นอีกเลย ก็คือภาษาที่ตายแล้ว ซึ่งหมายความว่าผู้ใช้ภาษานั้น ๆ ตายหมดแล้วนั่นเอง นอกจากนี้จะมีความเปลี่ยนแปลงในตัวเองแล้ว ภาษาที่ยังไม่ตายก็ยังคงมีความเกี่ยวข้องกับภาษาต่างประเทศด้วย หากผู้ใช้ภาษานั้น ๆ มีการติดต่อกับผู้ใช้ภาษาอื่น ๆ

ภาษาไทยก็อยู่ในลักษณะนี้เช่นกัน แต่เดิมนานเราก็มีความเกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงเท่านั้น เช่น ทางการเมือง มีความเกี่ยวข้องกับมอญ เขมร ญวน พม่า มลายู ทางวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องกับ จีน อินเดีย แต่ในปัจจุบันนี้ เรามีความเกี่ยวข้องกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น ทางการค้า มีความเกี่ยวข้องกับสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น ฯลฯ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความเกี่ยวข้องกับสหรัฐอเมริกา และ ญี่ปุ่น เป็นต้น

ความเกี่ยวข้องในทางภาษาที่มองเห็นได้ชัดก็คือการมีคำยืมจากภาษาต่างประเทศ ถ้าเป็นคำที่ยืมกันมานานแล้วผู้ใช้ภาษาในปัจจุบันก็อาจจะไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นคำที่มีที่มาจากภาษาต่างประเทศเช่น *บาป บุญ คุณ โทษ จมูก เก้าอี้* ถ้าเป็นคำใหม่ก็อาจจะไม่คุ้นหูในตอนแรก แต่เมื่อใช้ไปนานเข้าก็สื่อกันได้ เช่น *โอเค โหวต เคลียร์ เบลอร์ ซีเรียส คอมพิวเตอร์* คำบางคำอาจจะใหม่มากเกินไปสำหรับคนทั่วไป จึงอาจจะสื่อความไม่ได้ เช่น "คนที่ทำเรื่องนี้ต้องการจะ *ดิสเครดิต* เขา" แต่ไม่นานก็คงจะสื่อกันรู้เรื่องถ้าได้ยินและเห็นตัวอย่างของการกระทำดังกล่าวมากขึ้น

¹ หนังสือ The Cambridge Encyclopedia of Language ของ David Crystal ให้ข้อมูลไว้ว่า ตำราเล่มต่าง ๆ ให้จำนวนภาษาไว้ต่าง ๆ กัน อาจจะมีตั้งแต่ ๓๐๐๐ ถึง ๑๐,๐๐๐ ภาษา ทั้งภาษาที่ยังใช้กันอยู่และภาษาที่ตายไปแล้ว

การสื่อสารอันฉับไวในปัจจุบันมีส่วนช่วยให้ผู้คนคุ้นเคยกับคำใหม่ ๆ และ
สำนวนใหม่ ๆ ได้เร็วยิ่งขึ้น ประโยคอย่าง "เรื่องนี้ถูกตรวจสอบโดยละเอียดแล้วโดยเจ้า
หน้าที่ฝ่ายเรา" กับ "อาหารนี้ง่ายต่อการกิน" แม้จะฟังชัดหูในตอนนี้ แต่ต่อไปก็อาจ
จะใช้กันไปทั่ว เพราะได้ยินอยู่ทุกวันจนเกิดความเคยชิน ใครจะรู้ได้ว่าเมื่อตอนที่คน
ไทยหัดใช้คำว่า *จุ่มก* กับ *แก้วอี* ใหม่ ๆ นั้น อาจจะมีคนบางกลุ่มไม่พอใจก็ได้

ระยะทางและเวลาไม่ใช่อุปสรรคขวางกั้นความกลมกลืนของภาษาดังในอดีต
อีกต่อไปแล้ว โลกกำลังจะกลายเป็นโลกเดียวกันด้วยการสื่อสารอันสะดวกและรวดเร็ว
ปานใด ภาษาก็อาจจะกลายเป็นภาษาเดียวกันไปได้อย่างรวดเร็วปานนั้น จาก
๓,๐๐๐ ภาษา อาจจะกลมกลืนกันไปจนเหลือเพียงไม่กี่ภาษา หรืออาจจะเหลือเพียง
ภาษาเดียวก็ได้

สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงก็คือไม่มีสิ่งที่เรียกว่าภาษาบริสุทธิ์ในโลกนี้ ภาษาทุก
ภาษาต้องมีการเปลี่ยนแปลง ภาษาทุกภาษาต่างก็ได้รับอิทธิพลและต้องปนกับภาษา
อื่น ๆ บ้าง (สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ๒๕๓๑:๒๒๔)

แม้จะยอมรับกันว่าภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลง แต่ภาษาส่วนใหญ่ในโลกก็มี
สิ่งที่เรียกว่า "ภาษามาตรฐาน (standard language)" และมีปัญหาการใช้ภาษาเกิดขึ้น
ด้วย ทั้งนี้เพราะสมาชิกบางส่วนในสังคมใช้ภาษามืดไปจากมาตรฐานที่สมมติกันขึ้น
ในสังคมนั้นเอง

ภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาราชการ (official language) ของประเทศไทย
หมายถึงภาษาไทยรูปแบบหนึ่งซึ่งยอมรับใช้กันในการจัดพิมพ์และเขียน เป็นรูปแบบ
ของภาษาที่สอนกันในโรงเรียน นอกจากนี้ยังเป็นภาษาที่ผู้มีการศึกษาใช้ และเป็น
ภาษาที่ใช้ในการรายงานข่าวทางวิทยุ โทรทัศน์และในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะ
เดียวกันนี้ด้วย ภาษาไทยมาตรฐานในปัจจุบันคือภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งนับว่าเป็น
ภาษาถิ่นภาษาหนึ่ง

อย่างไรก็ตามภาษาไทยมาตรฐานก็เป็นเพียงแบบหนึ่งของภาษาไทยซึ่งมีอยู่
มากมายหลายแบบ เช่น ภาษาถิ่นภาคพายัพ ภาษาถิ่นภาคอีสาน ภาษาถิ่นภาคใต้
เพียงแต่ว่าภาษาไทยมาตรฐานนั้นมีความสำคัญกว่าแบบอื่น ๆ ในแง่สังคมเท่านั้น

หากจะกล่าวในเชิงภาษาศาสตร์แล้ว ภาษาไทยมาตรฐานก็ไม่ได้ดีไปกว่าภาษาไทยแบบอื่นแต่ประการใด ภาษาทุกภาษาและภาษาเฉพาะกลุ่มทุกภาษาต่างก็มีระบบตีเท่า ๆ กัน ในแง่ของระบบทางภาษาศาสตร์ภาษาทุกรูปแบบเป็นระบบที่โครงสร้างมีความซับซ้อนและมีกฎเกณฑ์เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้ภาษานั้น ๆ ทั้งนี้เพราะไม่มีคุณสมบัติใด ๆ เลยของภาษาที่ไม่เป็นมาตรฐานอันจะทำให้ภาษานั้น ๆ ด้อยกว่าภาษาที่เป็นมาตรฐาน

ในบางประเทศ รัฐบาลหรือผู้นำประเทศจะเป็นผู้เลือกภาษาประจำชาติ (national language) ในบางครั้งก็ต้องพัฒนาตัวอักษรที่เหมาะสม หรือเป็นผู้ตัดสินว่าควรเลือกเอาภาษาเฉพาะกลุ่มภาษาใดหรือลักษณะทางภาษาลักษณะใดมาประกอบในการพัฒนาภาษาประจำชาติด้วย

ใน พ.ศ. ๒๕๓๖ สหรัฐอเมริกามีปัญหาถกเถียงกันว่าควรมีภาษาราชการหรือไม่

ในขณะที่ชาวต่างดาวพากันหลังไหลเข้ามาสู่สหรัฐาก็เกิดความเคลื่อนไหวกันขึ้นมาว่าน่าจะประกาศให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการของชาติ ฝ่ายสนับสนุนกล่าวว่าประเทศกำลังจะถูกแบ่งแยกด้วยภาษาและวัฒนธรรม เพราะไม่มีภาษาราชการ ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยก็เถียงว่า ถ้าทำอย่างนั้นก็เท่ากับเป็นการกีดกันชาวอเมริกันถึง ๗ ล้านคนที่พูดภาษาอังกฤษไม่ค่อยได้หรือไม่ได้เลย

ทั้งสองฝ่ายต่างก็อ้างว่าชาวอเมริกันส่วนใหญ่เห็นด้วยกับตน แต่อันที่จริงก็ยังมีชาวอเมริกันอีกมากมายที่ยังไม่รู้ว่าเขาเถียงกันเรื่องนี้ และมีอีกมากมายที่นึกว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการอยู่แล้ว หากจะหันไปดูประเทศอื่นบ้าง ก็ปรากฏว่าประมาณ ๑ ใน ๓ ของประเทศในโลกนี้มีภาษาราชการ

ในสหรัฐนั้นก็มีภาษาที่ใช้กันอยู่ถึง ๑๕๓ ภาษา องค์การ US English จึงคิดว่าน่าจะมีย่อเป็นเครื่องเชื่อมโยงและพยายามผลักดันให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ องค์การนี้มีสมาชิกถึง ๔๐๐,๐๐๐ คนแล้ว และมีสมาชิกสภาของเกรตสแตตส์ถึง ๑๕๐ คน ส่วนพวกที่ไม่เห็นด้วยก็ประกอบด้วย American Liberties Union (ACLU), National Education Association และกลุ่มสิทธิมนุษยชนชาวฮิสแปนิก กลุ่มนี้เห็น

ว่านโยบายภาษาราชการจะทำให้สหรัฐฯสูญเสียความหลากหลายอันเป็นลักษณะ
สำคัญของสหรัฐฯเอง

ในช่วงเวลาหนึ่งมีรัฐต่าง ๆ ในสหรัฐฯ ๑๙ รัฐได้ประกาศให้ภาษาอังกฤษเป็น
ภาษาราชการไปแล้ว กฎหมายที่กำลังผลักดันกันอยู่ในขณะนี้เพียงแต่ขอให้ระบุว่ารัฐ
บาลสหรัฐฯไม่ต้องทำเอกสารหรือให้บริการเป็นภาษาอื่นใดนอกจากภาษาอังกฤษ หรือ
ไม่ต้องบังคับให้โรงเรียนสอนหนังสือด้วยภาษาอื่นใดนอกจากภาษาอังกฤษ

เปอร์โตริโกก็เคยมีการเสนอให้ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาสเปนเป็นภาษาราช
การ ฝรั่งเศสก็เพิ่งมีกฎหมายเรื่องภาษาราชการเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
ส่วนสหรัฐฯในสมัยประธานาธิบดีบุชนั้น เขาไม่เห็นด้วยกับเรื่องภาษาราชการ แต่
ประธานาธิบดีคลินตันเคยให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการของอาร์คันซอในปี พ.ศ.
๒๕๓๐ ในสมัยที่ยังเป็นผู้ว่าการรัฐ

สำหรับประเทศไทยนั้น เป็นที่ยอมรับกันว่า พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ทรง
เป็นผู้ประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๖ ดังที่ปรากฏอยู่ใน ศิลาจารึก หลักที่ ๑^๒
จากนั้นตัวอักษรไทยก็มีวิวัฒนาการมาโดยตลอด จนกระทั่งมีรูปแบบดังที่ยอมรับกันอยู่
ในปัจจุบันนี้ รัฐบาลเป็นผู้ที่สนับสนุนการทำภาษาให้เป็นมาตรฐานมาโดยตลอด ทั้งนี้
เพื่อทำให้การติดต่อสื่อสารง่ายขึ้น เพื่อให้มีตัวอักษรประจำภาษา และเพื่อให้ตำรา
เรียนมีรูปแบบเดียวกันหมด หน่วยงานของรัฐบาลในปัจจุบันซึ่งทำหน้าที่ดังกล่าวนี้ก็
คือ ราชบัณฑิตยสถาน โดยมีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีให้ใช้ พจนานุกรม ฉบับ
ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นมาตรฐานสำหรับใช้ในการเขียนหนังสือไทย
เพื่อให้เป็นระเบียบเดียวกัน และบรรดาหนังสือราชการและการศึกษาเล่าเรียนในโรง
เรียนให้ใช้สะกดตามระเบียบและพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒
เสมอไป

^๒ ในเดือนสิงหาคม ๒๕๔๖ ยูเนสโกได้มีมติให้ ศิลาจารึก หลักที่ ๑ เป็นมรดกความทรงจำของโลก
ถึงแม้ว่าจะมีนักวิชาการบางกลุ่มเชื่อว่า พ่อขุนรามคำแหงมหาราช มิได้ทรงสร้างศิลาจารึก หลัก
ที่ ๑ ขึ้นก็ตาม

นอกจากนี้ในคำนำเมื่อพิมพ์ครั้งที่หนึ่งก็ได้คัดนโยบายในด้านการศึกษารัฐบาลในสมัยนั้นขึ้นมากล่าวในตอนหนึ่งว่า "ในด้านการศึกษาของประชาชนโดยทั่วไป รัฐบาลนี้จะให้เรียนรู้และใช้ภาษาไทย โดยให้สำนึกว่า ภาษาไทยคือภาษาประจำชาติที่พลเมืองไทยทุกคนจะต้องใช้ให้ถูกต้องและทัดเทียมกัน..."

กล่าวโดยสรุปก็คือ ภาษาประจำชาติของประเทศไทยคือภาษาไทยซึ่งมิได้ระบุว่า เป็นภาษาไทยถิ่นไหน แต่ภาษาไทยมาตรฐานนั้นคือภาษาไทยกรุงเทพฯ และการเขียนภาษามาตรฐานหรือภาษาราชการนั้นให้ถือตามที่กำหนดไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒

อย่างไรก็ตามการใช้ภาษาก็เหมือนกับกิจกรรมทางสังคมทั่ว ๆ ไป นั่นคือ จะต้องทำให้เหมาะสมกับผู้พูด การแสดงออกทางวาจาไม่เพียงแต่จะต้องเหมาะสมกับบุคคลแต่ละคนเท่านั้น แต่ยังจะต้องเหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์แต่ละครั้งด้วยการใช้ภาษาก็เช่นเดียวกัน ภาษานั้นมีความแตกต่างกันไม่เพียงแต่ในด้านลักษณะทางสังคมของผู้พูดเท่านั้น แต่ยังแตกต่างกันในด้านลักษณะแวดล้อมทางสังคมของผู้พูดด้วย ผู้พูดคนเดียวกันก็อาจจะใช้ภาษาต่าง ๆ กันไปได้ในสถานการณ์ที่ต่างกัน และเพื่อจุดประสงค์ที่ต่างกัน นอกจากนี้ภาษาก็อาจจะมียุคสมัยที่ต่างกันในแง่ที่เป็นภาษาเขียนหรือภาษาพูดอีกด้วย

ผู้ใช้ภาษาบางคนอาจจะมีปัญหาในด้านการใช้ภาษามาตรฐาน การแก้ปัญหาเช่นนี้มีอยู่หลายวิธี วิธีที่ *ทรัดจิลล์ (Trudgill)* ถือว่าดีที่สุดมีอยู่ ๒ วิธี คือ วิธีที่เรียกว่า "การมีภาษาเฉพาะกลุ่ม ๒ ภาษา" กับ "การยอมรับความแตกต่างของภาษาเฉพาะกลุ่ม" "การมีภาษาเฉพาะกลุ่ม ๒ ภาษา" เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมจากนักภาษาศาสตร์หลายคน วิธีนี้สอนว่าแต่ละบุคคลมีสิทธิที่จะคงใช้ภาษาเฉพาะกลุ่มที่ไม่ใช่ภาษามาตรฐานที่บ้านกับเพื่อนและที่โรงเรียนในบางสถานการณ์ได้ แต่ก็สนับสนุนว่าควรสอนภาษามาตรฐานให้แก่เด็ก ๆ ในฐานะเป็นภาษาของโรงเรียนและในฐานะเป็นภาษาของการอ่านและการเขียน โดยอาจจะชี้ให้เห็นว่าสำเนียงบางอย่างหรือการใช้คำบางคำมีค่านิยมสูงกว่าสำเนียงอื่น ๆ หรือคำอื่น ๆ แต่ต้องชี้แจงว่านั่นเป็นเรื่องการสมมติในสังคม ไม่ใช่ลักษณะทางภาษาศาสตร์

ปัญหาการใช้ภาษาไทยอันหมายถึงการใช้ภาษาที่เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานมี
อยู่หลายเรื่อง เช่น การออกเสียง การเขียนคำ การอ่านคำ การเลือกใช้คำ การทับ
ศัพท์ การบัญญัติศัพท์ การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมัน ฯลฯ

ตำราเล่มนี้จะได้กล่าวถึงเรื่องเหล่านี้โดยละเอียดต่อไป

กิจกรรม

ภาษามาตรฐาน ภาษาราชการ ภาษาประจำชาติ ของประเทศไทยคืออะไร

บทที่ ๑

ปัญหาการออกเสียง

๑.๑ ความนำ

เสียงในภาษาไทยแบ่งออกเป็นเสียงสระ เสียงพยัญชนะ และเสียงวรรณยุกต์ ในด้านการใช้ภาษานั้น มักจะไม่ค่อยมีปัญหาในด้านเสียงสระ เช่น เสียง สระโ อ ในคำว่า โสง ที่ปรากฏในศิลาจารึกหลักที่หนึ่ง สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชนั้น ได้เปลี่ยนมาเป็นเสียงสระออ ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ในคำว่า สอง บัดนี้ เวลาได้ผ่านมารวม ๓๐๐ ปีแล้ว ภาษาไทยมาตรฐานก็ยังคงเสียง สระออ นั้นอยู่ (พิณทิพย์ ทวยเจริญ ๒๕๓๙:๘) ปัญหาในด้านการออกเสียงมักจะเกิดที่เสียงพยัญชนะกับเสียงวรรณยุกต์ จึงจะกล่าวถึงแต่เรื่องปัญหาการออกเสียงพยัญชนะ และปัญหาการผันเสียงวรรณยุกต์เท่านั้น

๑.๒ เสียงพยัญชนะ

พยัญชนะในภาษาไทยนั้นเมื่อคำนึงถึงรูปมืออยู่ ๔๔ รูป ซึ่งยังใช้อยู่เพียง ๔๒ รูปเท่านั้น ส่วน ฤ ฎ ฦ ฎ นั้นในทางภาษาศาสตร์ถือว่าเป็นพยางค์ ถึงแม้ว่าในภาษาสันสกฤตจะถือว่าเป็นสระก็ตาม

ในหมู่พยัญชนะ ๔๒ รูปนี้เมื่อคำนึงถึงเสียง ปรากฏว่าเมื่อเป็นพยัญชนะต้นจะมีเพียง ๒๑ เสียง และเมื่อเป็นพยัญชนะท้ายคำหรือตัวสะกดจะมีเพียง ๘ เสียง ซึ่งเรียกว่า แม่กก แม่กง แม่กค แม่กน แม่กบ แม่กม แม่เกย และ แม่เกอว

พยัญชนะท้ายคำที่นับว่าเป็นแม่กก ได้แก่ ก ข ค ฅ

พยัญชนะท้ายคำที่นับว่าเป็นแม่กง ได้แก่ ง

พยัญชนะท้ายคำที่นับว่าเป็นแม่กค ได้แก่ จ ฉ (ถ้ามีคำ) ช ฌ (ถ้ามีคำ) ฎ ฏ

ฐ ท ฒ ด ต ถ ท ธ ศ ษ ส

พยัญชนะท้ายคำที่นับว่าเป็นแม่กน ได้แก่ น ณ ร ล ฬ ญ

พยัญชนะท้ายคำที่นับว่าเป็นแม่กบ ได้แก่ บ ป ผ (ถ้ามีคำ) ฝ (ถ้ามีคำ) พ ฟ ภ

พยัญชนะท้ายคำที่นับว่าเป็นแม่กม ได้แก่ ม
 พยัญชนะท้ายคำที่นับว่าเป็นแม่เกย ได้แก่ ย
 พยัญชนะท้ายคำที่นับว่าเป็นแม่เกอว ได้แก่ ว
 พยัญชนะที่ไม่เป็นตัวสะกด ได้แก่ ห อ ฮ

นอกจากนี้แล้ว ภาษาไทยยังมีพยัญชนะคู่ที่ออกเสียงควบกล้ำกันได้ ๒ เสียง
 เมื่อเป็นพยัญชนะต้นอีกด้วย ในกรณีนี้ พยัญชนะตัวแรกได้แก่

ก ข ค ต ท ป ผ พ

ส่วนพยัญชนะตัวที่สองก็คือ ร (หรือ ฤ) กับ ล (หรือ ฌ)
 ตัวอย่าง เช่น

ก + ร	ก + ล	ข + ร	ข + ล	ค + ร	ค + ล	ต + ร	ต + ล
กรู	กลาง	ขริบ	ขลิบ	ครู	คลาน	ตรอง	-
ท + ร	ท + ล	ป + ร	ป + ล	ผ + ร	ผ + ล	พ + ร	พ + ล
ทฤษฎี	-	ปราบ	ปลา	-	ผลุด	พริก	พลิก

ขอให้สังเกตว่า ไม่มีเสียงควบ ตล ทล และ ผร

ในที่นี้จะไม่กล่าวถึงเสียงควบกล้ำที่พยัญชนะตัวที่สองเป็นตัว ว แหวน

๑.๓ ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะ

ปัญหาในด้านการออกเสียงพยัญชนะมีทั้งที่เป็นพยัญชนะต้นและพยัญชนะ
 ท้ายคำดังนี้

๑.๓.๑ พยัญชนะต้น

พยัญชนะที่มีปัญหาในด้านการออกเสียงมี ๖ เสียง คือ

จ ข (ข) ค ท (ถ) ส (ซ) ร

การออกเสียงที่ถือว่าเป็นมาตรฐานทำดังนี้คือ

- จ ยกลิ้นส่วนหน้าจรดส่วนหน้าของเพดานแข็ง ปลายสุดของลิ้นลดต่ำปรกติ หรืออยู่ในระดับพื้นล่าง กักลมไว้แล้วปล่อยลมช้า ๆ และ เส้นเสียงไม่สั่น
 - ข (จ) ทำเช่นเดียวกับการออกเสียง จ แต่มีกลุ่มลมหายใจตามออกมาด้วย
 - ค ใช้ปลายลิ้นจรดปุ่มเหงือก กักลมไว้ชั่วครู่ แล้วปล่อยลมออกทางปาก อย่างรวดเร็ว ขณะที่ลมผ่านเส้นเสียงนั้นเส้นเสียงสั่นด้วย
 - ท (ถ) ใช้ปลายลิ้นจรดปุ่มเหงือก เช่นเดียวกับการออกเสียง ค แต่เส้นเสียงไม่สั่น และมีกลุ่มลมหายใจตามออกมาด้วย
 - ส (ซ) ใช้ปลายลิ้นจรดใกล้ปุ่มเหงือก ปล่อยให้ลมเสียดแทรกออกมา และเส้นเสียงไม่สั่น
 - ร ใช้ปลายลิ้นจรดปุ่มเหงือก แล้วกวาดปลายลิ้นถอยไปด้านหลังด้วยปลายลิ้นพับขึ้น แล้วสลับปลายลิ้นอย่างรวดเร็ว โดยไม่ให้ปลายลิ้นกระทบส่วนใดในปาก
- (ดัดแปลงจาก พินิทพิทย์ ทวยเจริญ ๒๕๓๙: ๑๑-๑๓)

เสียงเหล่านี้ได้เขียนเบนไปคล้ายภาษาอังกฤษ ดังนี้

- จ ทำเส้นเสียงสั่น ออกเสียงคล้าย j หรือขยับปลายลิ้นไปจุดบริเวณหลังปุ่มเหงือก ออกเสียงคล้าย ch เช่น "จริงใจ"
 - ข (จ) ออกเสียงเสียดแทรกมากขึ้น คล้ายเสียง sh หรือ ch เช่น "ชุ่มชื้น" "ฉันท"
 - ค แทนที่จะใช้ปลายลิ้นแตะที่ปุ่มเหงือกกลับนำมาไว้ระหว่างฟันบนกับฟันล่าง คล้ายเสียง th ในคำว่า thin เช่น "ดีใจ"
 - ท (ถ) แทนที่จะใช้ปลายลิ้นแตะที่ปุ่มเหงือก กลับใช้ปลายสุดของลิ้นแตะแทนลักษณะคล้ายกับเสียง t เช่น "ที่นี่" "ถามใจ"
 - ส (ซ) ออกเสียงเสียดแทรกมากยิ่งขึ้น คล้ายเสียง s เช่น "สวยซึ้ง"
 - ร ออกเสียงคล้ายเสียง r เช่น "ความรัก"
- นอกจากความเขียนเบนไปออกเสียงคล้ายภาษาอังกฤษแล้ว ก็ยังมีอีกปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้น คือ ออกเสียง ร เรือ กับ ล ลิง เป็นเสียงเดียวกัน คือออกเสียงเป็นเสียง [ล] ดังที่ปรากฏในข้อความต่อไปนี้

คำถาม
คนอาหรับกลัวอะไรที่สุด

คำตอบ
กลัวโดนปลุก (จากหลับ)

๑.๓.๒ พยัญชนะคู่

ในปัจจุบันนี้ มีคำยืมจากภาษาอังกฤษเข้ามามาก คำเหล่านี้มีเสียงควบกล้ำที่ไม่เคยปรากฏในภาษาไทยมาก่อน เมื่อก่อนนี้ คนไทยอาจจะออกเสียงคำเหล่านั้นไม่ได้ แต่ในขณะนี้มีคนไทยมากมายหลายคนแล้วที่สามารถออกเสียงควบกล้ำใหม่ ๆ ได้ ตัวอย่าง เช่น

ด + ร	บ + ร	บ + ล	ฟ + ร	ฟ + ล
โดรฟ์	บรืต	บล็อก	ฟรี	ฟลุก

เสียงควบกล้ำใหม่ที่เกิดขึ้นนี้จึงนับว่าเป็นความเปลี่ยนแปลงที่แสดงให้เห็นการปรับตัวของผู้ใช้ภาษา สามารถออกเสียงใหม่ ๆ ได้เพิ่มขึ้น แต่การเปลี่ยนแปลงในด้านการออกเสียงพยัญชนะคู่นี้ บางครั้งก็ทำให้เสียงเดิมเบี่ยงเบนไป กรณีเช่นนี้เกิดขึ้นเมื่อพยัญชนะตัวแรกเป็น ล มีการลดเสียงอะลงไปกลายเป็นพยางค์เดียวกันคล้ายภาษาอังกฤษ เช่น สตวงค์ ออกเสียงว่า [สุดาง]¹ บางพยางค์แม้จะมีสระอะกำกับก็ยังคงลดเสียงลงไป เช่น สะดวก ออกเสียงว่า [สุดวก]

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือ พยัญชนะ ๒ ตัวเรียงต่อกัน ซึ่งเคยอ่านแยกมาก่อน ก็กลับมีผู้อ่านเป็นเสียงควบกล้ำได้ ด้วยอิทธิพลของความสามารถในการออกเสียงควบกล้ำคู่ใหม่ เช่น คำว่า บราลี ซึ่งอ่านว่า [บะราลี] นั้น ในปัจจุบันมีผู้ออกเสียงว่า [นุราลี] โดยมีเสียง บ กับ ร ควบกล้ำกัน

ในขณะที่ผู้ใช้ภาษาไทยปัจจุบันส่วนหนึ่งมีความสามารถในการออกเสียงควบกล้ำแบบใหม่มากขึ้น แต่ก็มีผู้ใช้ภาษาอีกส่วนหนึ่งสูญเสียความสามารถในการออกเสียงควบกล้ำที่เคยทำได้ เช่น

¹ ใช้เครื่องหมายพิณฑุกำกับเสียงควบกล้ำ

กรี๊ด	ออกเสียงว่า	[กึ๊ด]
กลาง	ออกเสียงว่า	[กาง]
ครู	ออกเสียงว่า	[คู]
คล้าย	ออกเสียงว่า	[ค้าย]
ดนตรี	ออกเสียงว่า	[ดนตรี]
ปรับปรุง	ออกเสียงว่า	[บับปุง]
ปลา	ออกเสียงว่า	[ป๋า]
เพลง	ออกเสียงว่า	[เพง]
เพราะ	ออกเสียงว่า	[เพาะ]
ฯลฯ		

ผู้ใช้ภาษาบางคนไม่มีความรู้สึกที่คำที่มีเสียงควบกล้ำกับคำที่มีเสียงควบกล้ำ มีความแตกต่างกันเลย ดังในข้อความว่า

คำถาม	คำตอบ
ปลาอะไรลอยอยู่ในห้องรับแขก	ป๋าเก้

ในกรณีของคำว่า *บราดี* ที่ออกเสียงเป็น [บุราลี] นั้นก็อาจจะกลายเป็น [บาลี] ไปได้

การออกเสียงที่เบี่ยงเบนไปจากภาษามาตรฐานดังกล่าวข้างต้นนี้ถือกันว่าเป็น ปัญหาการใช้ภาษาไทยอย่างหนึ่ง แต่เป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ด้วยการฝึกฝน (พิณทิพย์ ทวยเจริญ ๒๕๓๙: ๑๘)

๑.๓.๓ พยัญชนะตัวสะกด

พยัญชนะท้ายคำนั้น เมื่อเป็นแม่ตัวสะกดใด ก็จะออกเสียงตามแม่ตัวสะกด นั้น โดยไม่มีการปล่อยลมตามออกมาอีก แต่ในปัจจุบันนี้ คนไทยบางคนเริ่มออกเสียง พยัญชนะท้ายคำได้ใหม่อีก ๔ เสียง คือ ช ฟ ล ส เช่น

ทัช	(จาก touch)
บุช	(จาก Bush)
กอล์ฟ	(จาก golf)
มอลล์	(จาก mall)
นิกส์	(จาก NICs)
การ์เด้น	(จาก gardens)
เอ็ดส	(จาก AIDS)
ฟิลิปปิน	(จาก Philippines)
เกม	(จาก games)

ในที่นี้ใช้อักษรโรมันเป็นตัวเขียน เพื่อให้เห็นว่ามีกรรปล่อยลตามออกมาด้วยแบบภาษาอังกฤษ แตกต่างจากพยัญชนะไทยซึ่งเสียงจะหยุดนิ่งอยู่ในปากเมื่อเป็นพยัญชนะท้ายหรือไม่ออกเสียงเลยเมื่อมีเครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับ เช่น

นุช กาล รส หงส์

ความเปลี่ยนแปลงในการออกเสียงที่ได้กล่าวข้างต้นนี้ เกิดขึ้นจากอิทธิพลของภาษาอังกฤษ การออกเสียงเช่นนี้ไม่มีปัญหาในด้านการสื่อสาร แต่อาจจะเป็นปัญหาบ้างหากเสียงนั้น ๆ ยังไม่ได้รับการยอมรับในสังคมบางกลุ่ม

อย่างไรก็ตาม ความเปลี่ยนแปลงในด้านเสียงตัวสะกดนี้อาจจะทำให้เกิดปัญหาการอ่านในอนาคต เพราะจะต้องจำว่า คำใดมาจากภาษาบาลีสันสกฤต คำใดมาจากภาษาอังกฤษ เช่น

นุช อ่านว่า [นุช] ไม่ต้องออกเสียงท้าย

บุช อ่านว่า [บุช] ออกเสียงท้ายด้วย เพราะมาจากคำว่า

Bush

ทำอย่างไรจึงจะบอกข้อแตกต่างนี้ได้

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว Samuel J. Smith หรือที่คนไทยรู้จักในนามว่า หมอสมิท ได้เข้ามาบริหารราชการในพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ในฐานะเลขานุการส่วนพระองค์จนเสด็จสวรรคต จากนั้นเขาจึงได้ออกมาตั้งโรงพิมพ์ขึ้นที่บางคอแหลม แล้วได้พิมพ์หนังสือขายจนร่ำรวย

เราได้พิมพ์พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ขึ้นมาชุดหนึ่ง ชื่อว่า คำภีร์สรรพพจนานุกรม โยศ แซมูเอล เจ. สมิท A Comprehensive Anglo-Siamese Dictionary by Samuel J. Smith พจนานุกรมชุดนี้มีอยู่ด้วยกัน ๕ เล่ม เล่มแรกพิมพ์เมื่อ ร.ศ. ๑๑๙ (พ.ศ. ๒๔๔๓) ส่วนเล่มสุดท้ายพิมพ์เมื่อ ร.ศ. ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๕๑) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้นำกลับมาพิมพ์ใหม่โดยใช้วิธีถ่ายภาพต้นฉบับ ให้เห็นตัวสะกดตามแบบเดิม

สมิท ได้นำเครื่องหมาย ยามักการ (‘) มาใช้กำกับพยัญชนะท้ายที่ออกเสียงได้ตามแบบภาษาอังกฤษ เช่น

England, n. อิงแคลนดฺ, ประเทศพวกอิงคลิธฺ.

English, a อิงคลิธฺ, สำหรับประเทศฤคนประเทศอิงแคลนดฺ. n. ชาวประเทศอิงแคลนดฺ; ภาษาอังกฤษฤคนประเทศอิงแคลนดฺ, แลวงษ์วานเขาในประเทศอินเดีย อะเมริกะ แลประเทศอื่น.

การใช้เครื่องหมายยามักการของหมอสมิทนั้นมีจุดประสงค์ที่แน่นอน ไม่ใช่拿來มาใช้แทนเครื่องหมายทัณฑฆาต และยังสะท้อนให้เห็นวิธีการสอนภาษาอังกฤษให้แก่คนไทยในสมัยนั้นอีกด้วย ดังปรากฏในคำนำและคำชี้แจงของพจนานุกรมเล่มนี้ ดังนี้

คำนำ

หนึ่งอย่าลืมว่าในภาษาอังกฤษพยัญชนะทุกตัวนั้น เมื่อให้เป็นตัวสะกด จำต้องออกเสียงพยัญชนะนั่นเอง ในข้อนี้ผิดกันกับวิธีอักษรระยะสยาม ด้วยว่าในภาษาสยามใช้พยัญชนะสะกดจำเพาะแต่ ก, ง, ต, น, ม, ป, ห้าเสียงนี้เมื่อใช้พยัญชนะอื่นเป็นตัวสะกด จำต้องตกอยู่ในเสียงสกดหกแม่นี้.

ในดิคเชอนเอริฉบับนี้ เมื่อมีพยัญชนะสองตัวเป็นตัวสะกด แลต้องออกเสียงสกดทั้งสองตัวนั้นมักใช้หมายยามักการดังนี้ ‘ พยัญชนะตัวไหนมีหมายยามักการดังนี้แล้วต้องให้สำเนียงพยัญชนะนั้นออกชัด ห้ามมิให้เสียงสระติดแลมิให้อ่านปนสำเนียงสองระยะ เช่น land แลนดฺ เปนคำเสียงระยะเดียวอย่าอ่านว่า (แล นด) เปนอันชาติเดียว.

อนึ่งในอักษรละติน อักษรสูงอักษรต่ำแลเสียงเอกเสียงโทไม่มี ต้อง
อ่านทุกตัวเป็นสำเนียงอย่างอักษรกลางทั้งสิ้น.

คำ นำ

ว่า ด้วย วิธี อักษร แด คำ อิงคธิ์ กับ อักษร แด คำ สยาม ผิด กัน.

ตาม วิธี ภาษา อิงคธิ์ นั้น ถ้า สระ อยู่ ก่อน พยัญชนะ ตัวใด เสียง สระ นั้น ต้อง ออก ก่อน
พยัญชนะ ตัว นี้ am แอม, em เอ็ม, im อิม, om ออม, um อัม. ถ้า มี พยัญชนะ อยู่ นำ
สระ คือ ก่อ ต้อง ออก เสียง พยัญชนะ ข้าง นำ แล เสียง สระ ข้าง หลัง ตัว นี้ ma เม, me มี,
mi ไม, mo โม, mu มู, my ไม. ถ้า มี สระ ระหว่าง กลาง พยัญชนะ สอง ตัว เสียง สระ
นั้น ต้อง ออก ในระหว่าง กลาง พยัญชนะ สอง ตัว นั้น ตัวนี้ bad แบด, man แมน, gun กัน,
fun ฟัน. อนึ่ง ถ้า มี พยัญชนะ สอง ตัว สกต ต้อง ออก เสียง พยัญชนะ ทั้ง สอง ตัว นั้น
ตัว นี้ land แลนด, grand แกรนด์, barn บาร์น. ใน ภาษา อิงคธิ์ ไม่มี จรรณพินัย
ตัว สระ ไว้ บน ฤา ข้าง ล่าง ฤา ข้าง นำ พยัญชนะ แล เอา เสียง สระ นั้น มา ใ้ ข้าง หลัง ฤา ใน
ระหว่าง กลาง พยัญชนะ สอง ตัว เช่น ใน ภาษา สยาม ตัว นี้ มี, มู, โน้น.

อนึ่ง อย่า ลืม ว่า ใน ภาษา อิงคธิ์ พยัญชนะ ทุก ตัว นั้น เมื่อ ใ้ เป็น ตัว สกต จำ ต้อง ออก
เสียง พยัญชนะ นั้น เอง ใน ข้อ นี้ ผิด กัน กับ วิธี อักษร สยาม ด้วย ว่า ใน ภาษา สยาม ใ้
พยัญชนะ สกต จำเพาะ แต่ ก, ง, ต, น, ม, ฬ, ห้า เสียง นี้ เมื่อ ใ้ พยัญชนะ อื่น เป็น ตัว สกต จำ
ต้อง ตก อยู่ ใน เสียง สกต หก แม่ นี้.

ใน ดิกเชอเนอรี ฉบับ นี้ เมื่อ มี พยัญชนะ สอง ตัว เป็น ตัว สกต แล ต้อง ออก เสียง สกต
ทั้ง สอง ตัว นั้น มัก ใ้ หมาย ยามการ ตัว นี้ พยัญชนะ ตัว โทน มี หมาย ยามการ ตัว นี้ เดี่ยว
ต้อง ให้ สำเนียง พยัญชนะ นั้น ออก ขั้ ห้าม มี ให้ เสียง สระ คือ เอ มี ให้ อ่าน เป็น สำเนียง สอง
ระวะ เช่น **land** แลนด เป็น คำ เสียง ระวะ เดี่ยว อย่า อ่าน ว่า (แล นด) เป็น อัน ราค ที่ เดี่ยว.

อนึ่ง ใน อักษร อิงคธิ์ อักษร สูง อักษร ต่ำ แล เสียง เอก เสียง โท ไม่มี ต้อง อ่าน ทุก ตัว
เป็น สำเนียง. อย่าง อักษร กลาง ทั้งสิ้น.

กล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ หมอสมิทสอนว่า ตัวสะกดในคำภาษาอังกฤษนั้นต้อง
ออกเสียงด้วย ถ้ามีตัวสะกดหลายตัวก็ต้องออกเสียงทุกตัว ไม่เหมือนกับภาษาไทยที่มี
ตัวสะกดเพียงเสียงเดียว และไม่ออกเสียง

หมอสมิทแก้ปัญหานี้ด้วยการนำเครื่องหมายยมักการ (ย้ามการ) มากำกับ
เหนือพยัญชนะตัวสะกดที่ต้องออกเสียงด้วย ดังในคำว่า land แลนด ซึ่งมี น หนุ เป็น
ตัวสะกด ส่วน ด เด็ก นั้นก็ต้องออกเสียงด้วย

การใช้เครื่องหมายยมักการทำหน้าที่นี้ถือว่ามีที่มาจากกฎเกณฑ์เดิมที่เคยใช้กัน
มา เพราะในภาษาไทยและบาลีนั้น ย้ามักการมีหน้าที่เพียงประการเดียวคือ "บังคับให้

อ่านพยัญชนะควบ" ทั้งนี้เพราะ "ยามักการ" มาจากคำว่า "ยมก" ซึ่งแปลว่า "คู่" กับ "การ" ซึ่งแปลว่า "เสียง" รวมความได้ว่า "เสียงคู่" หรือ "การมีเสียงคู่"

อย่างไรก็ตาม พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ก็เคยมีพระดำริว่า

“ในการยืมคำจากต่างประเทศนั้น ในสมัยนี้ มักจะนิยมใช้ศัพท์ให้ตรงกับ อักษรวิธีในภาษาเดิม แม้จะอ่านออกหรือไม่ก็ตาม เพราะฉะนั้นดูไม่ค่อยจะ นิยมใช้ไม้ทัณฑฆาตการันต์ ของไทยเราดูนิยมใช้พินทุ จุดข้างล่างแทน ซึ่งที่ แท้ ถ้าจะใช้ควรจะใช้แทน^๕ ซึ่งเป็นเครื่องหมายให้ออกเสียงพยัญชนะ โดยไม่ มีเสียงสระประกอบ...”

(นราธิปพงศ์ประพันธ์ ๒๕๓๔: ๘๘)

แสดงว่าทรงเห็นด้วยที่จะให้ใช้เครื่องหมายยามักการกำกับพยัญชนะที่ยังออก เสียงได้ โดยไม่ใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตหรือจุดใต้พยัญชนะ

แนวคิดการใช้เครื่องหมายยามักการกำกับพยัญชนะที่ยังออกเสียงได้แทน ทัณฑฆาตนี้หากนำกลับมาใช้ก็อาจจะเป็นคุณูปการต่อการอ่านคำทับศัพท์ในปัจจุบันนี้ ก็ได้ เพราะในสมัยปัจจุบันนี้คนไทยได้ยินเสียงภาษาอังกฤษอยู่เสมอ จึงได้สังเกตเห็น ว่า การใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับนั้นอาจจะไม่เหมาะสม เพราะเสียงนั้นมีได้ถูก มา ดังในคำทับศัพท์ (คำยืม) จากภาษาบาลี เช่น “หงส์” แต่ยังคงออกเสียงได้ชนิด หนึ่ง ดังในคำว่า “เกมส์”

ข้อดีก็คือ หากทับศัพท์คำว่า games เป็น “เกมส์” อาจจะทำให้เห็นข้อแตกต่างระหว่างระหว่างเสียงตัวสะกดที่ไม่ออกเสียงแบบไทยในคำว่า “บุช” กับเสียงตัว สะกดที่ออกเสียงแบบภาษาอังกฤษในคำว่า “บุช” (Bush) ได้

หากเกรงว่าผู้ใช้ภาษาไทยอาจจะสับสน เครื่องหมายยามักการก็อาจจะกลับ มาทำหน้าที่บอกเสียงอ่าน เช่นเดียวกับที่ราชบัณฑิตยสถานใช้เครื่องหมายพินทุ (.) ทำหน้าที่บอกเสียงควบกล้ำในพจนานุกรมก็ได้

๑.๔ เสียงวรรณยุกต์

วรรณยุกต์ คือเสียงสูงต่ำในคำ ถ้าออกเสียงสูงต่ำผิดไป ความหมายก็จะผิดไปด้วย ความหมายในที่นี้หมายถึงความหมายของคำนั้นจริง ๆ ไม่ใช่เพียงการเน้นความรู้สึกหรืออารมณ์เท่านั้น

ปัญหาด้านเสียงวรรณยุกต์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการอ่านการเขียนคำ แต่เพื่อชี้ให้เห็นความเบี่ยงเบนของระดับเสียง จึงต้องยกเรื่องระบบมาตรฐานขึ้นมากล่าวก่อน ดังนี้

เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐานมี ๕ เสียงคือ

สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

ตัวอย่าง เช่น กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า

เสียงวรรณยุกต์มีความเกี่ยวข้องกับพยัญชนะคือ ในภาษาไทยมีการแบ่งพยัญชนะออกเป็น ๓ พวก ได้แก่ พยัญชนะเสียงกลาง พยัญชนะเสียงสูง และ พยัญชนะเสียงต่ำ หรือที่ตำราเดิมเรียกว่า อักษรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำ หรือ อักษรสามหมู่

พยัญชนะเสียงกลาง คือพยัญชนะที่ผันเสียงได้ครบทั้ง ๕ เสียง และเขียนได้ครบทั้ง ๕ เสียง โดยใช้รูปวรรณยุกต์ตรงตามเสียง เช่น

สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า

พยัญชนะเสียงกลาง มีดังนี้คือ

ก จ ด(ฎ) ต(ฏ) บ ป อ

พยัญชนะเสียงสูง และ พยัญชนะเสียงต่ำ ก็สามารถผันได้ครบทั้ง ๕ เสียง เช่นกัน แต่เขียนไม่ได้ครบ ต้องนำพยัญชนะเสียงสูง และพยัญชนะเสียงต่ำมาใช้ร่วมกัน จึงจะเขียนได้ครบ เช่น

สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

คา ข่า ค่า/ข้า ค้า ขา

งา หง่า ง้า ง๊า หงา

ขอให้สังเกตว่า พยัญชนะเสียงสูงและพยัญชนะเสียงต่ำนี้เมื่อผันเสียง รูป
วรรณยุกต์ ที่ใช้อาจจะไม่ตรงตามเสียงวรรณยุกต์ก็ได้ ดังในตัวอย่างข้างต้น

พยัญชนะเสียงสูง

ชา ไม่มีรูปวรรณยุกต์ แต่มีเสียงจัตวา

พยัญชนะเสียงต่ำ

คำ งาม มีรูปวรรณยุกต์เอก แต่มีเสียงโท

คำ งาม มีรูปวรรณยุกต์โท แต่มีเสียงตรี

พยัญชนะเสียงสูงนั้นสามารถสังเกตได้จากชื่อที่มีพื้นเป็นเสียงสูง ดังนี้

ช จ ฎ (ฐ) ผ ฝ ฝ (ศ ษ) ห

ที่เหลือนอกนั้นเป็นพยัญชนะเสียงต่ำ

พยัญชนะเสียงต่ำนี้ก็ยังแบ่งต่อไปได้อีกเป็นพยัญชนะเสียงต่ำคู่ และ

พยัญชนะเสียงต่ำเดี่ยว

พยัญชนะเสียงต่ำคู่ก็คือ พยัญชนะเสียงต่ำที่มีคู่เป็นพยัญชนะเสียงสูงซึ่งมีที่

เกิดของเสียงและรูปลักษณะของเสียงเหมือนกัน ดังนี้

พยัญชนะเสียงต่ำคู่ พยัญชนะเสียงสูง

ค (ค ฆ) ข (ข)

ช (ฌ) ฉ

ท (ท ฒ ฐ) ฑ (ฐ)

พ (ภ) ผ

ฟ ฝ

ช ฌ (ศ ษ)

ย ห

พยัญชนะเสียงต่ำที่เหลือก็คือ พยัญชนะเสียงต่ำเดี่ยว ซึ่งต้องใช้ ห ช่วยเพื่อให้
เขียนได้ครบทั้ง ๕ เสียง

พยัญชนะเสียงต่ำเดี่ยวมีดังนี้คือ

ง น (ณ) ม ย (ญ) ร ล ว

เมื่อจัดตามเสียงสูงต่ำ พยัญชนะจึงจัดได้ตามแผนผังดังนี้คือ

พยัญชนะ เสียงกลาง	พยัญชนะ เสียงสูง	พยัญชนะ เสียงต่ำคู่	พยัญชนะ เสียงต่ำเดี่ยว
ก	ข (ข)	ค (ค ฆ)	ง
จ	ฉ	ช (ฌ)	ณ (ณ)
ด (ฎ)	ถ (ฐ)	ท (ท ฒ ฑ)	ม
ต (ฏ)	ฒ	พ (ภ)	ย (ญ)
บ	ฝ	ฟ	ร
ป	ล (ล ฬ)	ร	ล
อ	ห	ย	ว

เมื่อพิจารณาการจัดลำดับอักษรไทยแล้วก็จะเห็นได้ว่าเป็นการเรียงตามวิธีการออกเสียง เขียนแบบมาจากภาษาบาลีนั่นเอง แต่ได้มีการดัดแปลงเสียงใหม่ให้เข้ากับภาษาไทย ดังนี้

	พยัญชนะ เสียงกลาง	พยัญชนะ เสียงสูง	พยัญชนะ เสียงต่ำคู่	พยัญชนะ เสียงต่ำเดี่ยว
วรรณ กะ	ก	ข ข	ค ค ฆ	ง
วรรณ จะ	จ	ฉ	ช ช ฌ	ณ
วรรณ ฎะ	ฎ ฏ	ฐ	ท ฒ ฑ	ณ
วรรณ ตะ	ต ต	ถ	ท ฑ	น
วรรณ ปะ	บ ป	ฝ ฝ	พ ฟ ภ	
เศษวรรณ		ล ฬ ล	(ข)	ม ย ร ล ว
	(อ)	ห	(ฮ)	ฬ อ ฮ

อักษรตัวหนา คือ พยัญชนะที่ไทยคิดขึ้นเพื่อให้พอใช้ในภาษาไทย มี ๑๐ ตัว คือ

ช ค ช ฎ ด บ ฝ ฟ อ ย
พยัญชนะเหล่านี้วางไว้เคียงข้างกับพยัญชนะเดิมซึ่งมีรูปร่างใกล้เคียงกัน อักษรตัว
เอนในวงเล็บคือตำแหน่งที่ควรจะเป็นเมื่อคำนี้ถึงเรื่องการออกเสียง และเมื่อพิจารณา
จากวรรณ กะ ถึง วรรณ ปะ ก็เห็นระบบการจัดประเภทพยัญชนะของไทยดังนี้คือ

๑) พยัญชนะตัวแรกเป็นพยัญชนะเสียงกลาง

๒) พยัญชนะตัวที่สอง (รวมทั้งพยัญชนะเดิม) เป็นพยัญชนะเสียงสูง

๓) พยัญชนะตัวต่อ ๆ ไป เป็นพยัญชนะเสียงต่ำ พยัญชนะตัวสุดท้ายเป็น
พยัญชนะเสียงต่ำเดี่ยว นอกนั้นเป็นพยัญชนะเสียงต่ำคู่

๔) พยัญชนะเสียงต่ำคู่มีความแตกต่างจากพยัญชนะเสียงสูง (ซึ่งเป็นคู่ของ
มัน) คือ มีลมตามออกมาเป็นเสียงหนัก

๕) พยัญชนะเสียงต่ำเดี่ยวปล่อยเสียงออกมาทางจมูก ในขณะที่พยัญชนะ
เสียงสูงและเสียงต่ำคู่ปล่อยเสียงออกมาทางปาก

ตามรูปแบบที่ปรากฏนี้จึงเป็นไปได้ว่าแต่เดิมมา ฎ อาจจะมีการปล่อยเสียง
ออกมาทางจมูก เช่นเดียวกับ ง และ น แต่ต่อมาเสียงได้เปลี่ยนแปลงไป กลายเป็น
เสียงเดียวกับ ย ซึ่งปล่อยเสียงออกมาทางปาก ส่วน วรรณ ฎะ ซึ่งเคยออกเสียงต่าง
จาก วรรณ ตะ ในภาษาเดิมนั้น ในภาษาไทยกำหนดให้ออกเสียงเหมือนกัน

พยัญชนะต้น พยัญชนะท้ายคำ สระสั้น สระยาว เมื่อนำมาประกอบกันขึ้น
เป็นพยางค์นั้นจะมีเสียงวรรณยุกต์ต่าง ๆ กันไปและเมื่อจะผันเสียงก็จะใช้รูปวรรณยุกต์
ในลักษณะต่าง ๆ กันไปด้วย ดังนี้

สระเสียงยาวไม่มีตัวสะกด			
เสียง	กลาง	สูง/ต่ำคู่	ต่ำเดี่ยว
สามัญ	กา	คา	งา
เอก	ก่า	ช่า	หง่า
โท	ก้า	ช้ำ ค้ำ (รูปเอก/เสียงโท)	ง้ำ (รูปเอก/เสียงโท)
ตรี	ก๊า	ค้ำ (รูปโท/เสียงตรี)	ง้ำ (รูปโท/เสียงตรี)
จัตวา	ก้า	ชา (ไม่มีรูป/เสียงจัตวา)	หงา (ใช้ ห แทนเสียงจัตวา)

สระเสียงยาวตัวสะกดคำเป็น			
เสียง	กลาง	สูง/ต่ำคู่	ต่ำเดี่ยว
สามัญ	กาน	คาน	งาน
เอก	ก่าน	ช่าน	หง่าน
โท	ก้าน	ช้าน ค้าน (รูปเอก/เสียงโท)	ง่าน (รูปเอก/เสียงโท)
ตรี	ก้าน	ค้าน (รูปโท/เสียงตรี)	ง่าน (รูปโท/เสียงตรี)
จัตวา	ก่าน	ชาน (ไม่มีรูป/เสียงจัตวา)	หงาน (ใช้ ห แทนเสียงจัตวา)

สระเสียงยาวตัวสะกดคำตาย			
เสียง	กลาง	สูง/ต่ำคู่	ต่ำเดี่ยว
สามัญ	(ไม่มีรูปการเขียน)	(ไม่มีรูปการเขียน)	(ไม่มีรูปการเขียน)
เอก	กาก (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)	ซาก (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)	หงาก (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)
โท	ก้าก	ซ้าก คาก (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)	งาก (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)
ตรี	ก๊าก	ค้ำก (รูปโท/เสียงตรี)	ง้ำก (รูปโท/เสียงตรี)
จัตวา	(ไม่มีรูปการเขียน)	(ไม่มีรูปการเขียน)	(ไม่มีรูปการเขียน)

สระเสียงสั้นไม่มีตัวสะกด			
เสียง	กลาง	สูง/ต่ำคู่	ต่ำเดี่ยว
สามัญ	(ไม่มีรูปการเขียน)	(ไม่มีรูปการเขียน)	(ไม่มีรูปการเขียน)
เอก	กะ (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)	อะ (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)	หงะ (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)
โท	ก๊ะ	ซ๊ะ ค๊ะ (รูปเอก/เสียงโท)	ง๊ะ (รูปเอก/เสียงโท)
ตรี	ก๊ะะ	คะ (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)	งะ (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)
จัตวา	(ไม่มีรูปการเขียน)	(ไม่มีรูปการเขียน)	(ไม่มีรูปการเขียน)

สระเสียงสั้นตัวสะกดคำเป็น			
เสียง	กลาง	สูง/ต่ำคู่	ต่ำเดี่ยว
สามัญ	กัน	กัน	กัน
เอก	กัน	กัน	กัน
โท	กัน	กัน กัน (รูปเอก/เสียงโท)	กัน (รูปเอก/เสียงโท)
ตรี	กัน	กัน (รูปโท/เสียงตรี)	กัน (รูปโท/เสียงตรี)
จัตวา	กัน	กัน (ไม่มีรูป/เสียงจัตวา)	กัน (ใช้ ห แทนเสียงจัตวา)

สระเสียงสั้นตัวสะกดคำตาย			
เสียง	กลาง	สูง/ต่ำคู่	ต่ำเดี่ยว
สามัญ	(ไม่มีรูปการเขียน)	(ไม่มีรูปการเขียน)	(ไม่มีรูปการเขียน)
เอก	กัก (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)	กัก (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)	กัก (ไม่มีรูปวรรณยุกต์)
โท	กัก	กัก กัก (รูปเอก/เสียงโท)	กัก (รูปเอก/เสียงโท)
ตรี	กัก	กัก (รูปโท/เสียงตรี)	กัก (รูปโท/เสียงตรี)
จัตวา	(ไม่มีรูปการเขียน)	(ไม่มีรูปการเขียน)	(ไม่มีรูปการเขียน)

สำหรับสระเสียงสั้น ไม่มีตัวสะกดนั้น คำรากดั้งเดิมบางเล่มก็กำหนดให้เขียนเสียงจัตวาได้เป็น

- หะ ะ ะ ะ ะ
- ณะ ณะ ณะ ณะ

แต่ที่ตรงกันทุกคำรากก็คือ ไม่มีการใช้ ไม้ตรี กับอักษรต่ำหรือพยัญชนะเสียงต่ำ และขอ
ให้สังเกตด้วยว่า เสียงบางเสียงที่คนไทยทำได้ อาจจะไม่มีการเขียนกำหนดไว้ก็ได้

๑.๕ ปัญหาการผันเสียงวรรณยุกต์

ปัญหาในด้านการผันเสียงวรรณยุกต์มีอยู่ ๒ เรื่องคือ ด้านการอ่าน กับด้านการเขียน

๑.๕.๑ ปัญหาในด้านการอ่าน

ภาษาถิ่นในประเทศไทยอาจจะแบ่งออกได้เป็น ๔ ภาคคือ ภาษาถิ่นภาคพายัพ ภาษาถิ่นภาคอีสาน ภาษาถิ่นภาคกลาง และภาษาถิ่นภาคใต้ ภาษาเหล่านี้ต่างก็สืบเนื่องมาจากภาษาแม่ดั้งเดิมภาษาเดียวกัน แต่ในปัจจุบันอาจจะมีความแตกต่างกันทั้งเรื่องเสียง ความหมาย และคำ ทั้งนี้เพราะผู้พูดอยู่ห่างจากกัน และได้ติดต่อสัมพันธ์กับภาษาของชาติต่าง ๆ แตกต่างกันไป

ภาษากทมซึ่งนับว่าเป็นภาษาถิ่นภาคกลางภาษาหนึ่งถือว่าเป็นภาษามาตรฐานหรือภาษาราชการของประเทศคงได้กล่าวแล้วข้างต้น เมื่อกล่าวถึงลักษณะภาษาไทยโดยทั่ว ๆ ไปก็มักจะกล่าวถึงลักษณะของภาษามาตรฐานหรือภาษาถิ่น กทมนั่นเอง

เมื่อกล่าวถึงเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยมี ๕ เสียง คือ สามัญ เอก โท ตรี และจัตวา นั้น หมายถึงเสียงวรรณยุกต์ของภาษากทม ภาษาไทยในถิ่นอื่น ๆ อาจจะมีเสียงวรรณยุกต์มากกว่านี้ก็ได้ เช่น ภาษาสงขลา มีเสียงวรรณยุกต์ ๗ เสียง ภาษาเพชรบูรณ์ มีเสียงวรรณยุกต์ ๖ เสียง

คำคำเดียวกันอาจจะมีความหมายต่างกันไปในภาษาต่างถิ่นกันก็ได้ เสียงจัตวาในภาษากทมอาจจะกลายเป็นเสียงโทในอีกถิ่นหนึ่งก็ได้ เช่น สม ในถิ่นหนึ่งอาจจะออกเสียงว่า สัม ในอีกถิ่นหนึ่งก็ได้ แต่ไม่อาจจะทราบได้ว่า คนไทยในสมัยที่สุโขทัยและอยุธยาเป็นราชธานีนั้นออกเสียงวรรณยุกต์อย่างไร มีระดับเสียงอันเดียวกับระดับเสียงในปัจจุบันนี้หรือไม่

แม้ว่าการออกเสียงวรรณยุกต์ของคนไทยถิ่นต่าง ๆ จะต่างกัน แต่สิ่งหนึ่งที่เหมือนกันก็คือ ในปัจจุบันมีการใช้รูปวรรณยุกต์ ๔ รูปคือ ไม้เอก ไม้โท ไม้ตรี และไม้จัตวา แต่ในสมัยสุโขทัยมีรูปวรรณยุกต์ใช้เพียง ๒ รูปเท่านั้น คือ ไม้เอก กับไม้โท (ซึ่งมี

รูปร่างเหมือนกากบาท) จึงมีผู้สันนิษฐานว่า ในขณะนั้นภาษาสุโขทัยอาจจะมีเสียงวรรณยุกต์เพียง ๓ หน่วยเท่านั้น ส่วนภาษาอยุธยาอาจจะมีเสียงวรรณยุกต์ถึง ๖ หรือ ๗ หน่วย

ระดับเสียงที่ถือได้ว่าเป็นเสียงวรรณยุกต์อันเดียวกันนั้น ไม่จำเป็นต้องมีระดับที่เท่ากันสนิทก็ได้ เสียงโทและเสียงตรีของคนบางคนหรือคนบางกลุ่มอาจจะสูงกว่าเสียงโทและเสียงตรีของคนบางคนหรือบางกลุ่ม ผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับระดับเสียงของคนอีกกลุ่มหนึ่งอาจจะมีความรู้สึกว่าเสียงวรรณยุกต์ของคนอีกกลุ่มหนึ่งเพี้ยนไปก็ได้ เช่น "น้อง ๆ ที่รัก" (น้อง กับ รัก เขียนผิดหลักการใช้รูปวรรณยุกต์ ในที่นี้ต้องการแสดงเสียงที่สูงขึ้นไปอีก ๑ ระดับเท่านั้น)

สาเหตุที่ทำให้ระดับเสียงต่างออกไปเช่นนี้จะเป็นเพราะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเสียงไปตามธรรมชาติของภาษา หรือเกิดขึ้นเพราะต้องการเรียกร้องความสนใจนั้นยังเป็นเรื่องที่จะต้องสังเกตกันต่อไป

ในภาษาไทยมาตรฐานนั้น รูปวรรณยุกต์กับเสียงวรรณยุกต์จะตรงกันแต่เฉพาะในกรณีที่ใช้กำกับคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะกลาง มีสระเสียงยาว ไม่มีตัวสะกด หรือคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะกลาง มีตัวสะกดคำเป็น เช่น

กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า
 กาน ก่าน ก้าน ก้าน ก่าน
 กั้น กั้น กั้น กั้น กั้น

ในกรณีที่พยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะสูงหรือต่ำ รูปวรรณยุกต์กับเสียงวรรณยุกต์อาจจะไม่ตรงกันก็ได้ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

ในกรณีที่ต้องการเน้นความรู้สึกในคำซ้ำ เสียงแรกนั้นไม่ว่าจะเป็นเสียงอะไรก็มักจะเปลี่ยนไปเป็นเสียงตรี เช่น

พยัญชนะกลาง	เสียงสามัญ	ตายตาย	เปลี่ยนเป็น	ต้ายต้าย
พยัญชนะต่ำ	เสียงสามัญ	งงงง	เปลี่ยนเป็น	งังงัง
พยัญชนะกลาง	เสียงเอก	แก่งแก่ง	เปลี่ยนเป็น	แก้งแก้ง
พยัญชนะต่ำ	เสียงเอก	หยิกหยิก	เปลี่ยนเป็น	หยิกหยิก

พยัญชนะสูง	เสียงเอก	สูงสูง	เปลี่ยนเป็น	ซุกซุก
พยัญชนะกลาง	เสียงโท	เก้อเก้อ	เปลี่ยนเป็น	เกือเกือ
พยัญชนะต่ำ	เสียงโท	โงโง	เปลี่ยนเป็น	โงโง
พยัญชนะสูง	เสียงโท	ล้มล้ม	เปลี่ยนเป็น	ล้มล้ม
พยัญชนะกลาง	เสียงจัตวา	จ้อยจ้อย	เปลี่ยนเป็น	จ้อยจ้อย
พยัญชนะต่ำ	เสียงจัตวา	หุหุ	เปลี่ยนเป็น	หุหุ
พยัญชนะสูง	เสียงจัตวา	ลวยลวย	เปลี่ยนเป็น	ลวยลวย

แต่เมื่อเสียงเดิมเป็นเสียงตรีอยู่แล้ว เมื่อต้องการเน้นเสียงแรก เสียงนั้นมักจะสูงกว่าเสียงตรี แต่ไม่มีรูปวรรณยุกต์จะใช้ เพราะไม่ได้แสดงความหมายใหม่

คำประเภทนี้ บางคนอาจจะใช้รูปไม้ตรีกำกับ ทั้ง ๆ ที่ไม่มีในหลักการเขียน

เช่น

ร้ายร้าย	เขียนเป็น	ร้ายร้าย
รู้รู้	เขียนเป็น	รู้รู้
มีอะไรดีนี่	เขียนเป็น	มีอะไรดีนี่

เพื่อเน้นเสียงเท่านั้น ขอให้สังเกตว่าระดับเสียงของคำว่า *ตาย* ตรงกับระดับเสียงของคำว่า *ร้าย* แต่เมื่อต้องการเน้นมาก ๆ *ตาย* อาจจะออกเสียงในระดับเดียวกับคำว่า *ร้าย* ก็ได้

๑.๕.๒ ปัญหาในด้านการเขียน

ปัญหาในด้านการเขียนมักจะเป็นเรื่องการใช้รูปวรรณยุกต์ผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะเสียงต่ำ และต้องการใช้เสียงตรี

เสียงไทยบางเสียง เราออกได้ แต่ไม่เคยเขียนได้ ตัวอย่าง เช่น

เสียง	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
พยัญชนะเสียงกลาง	-	กาก	ก้าก	ก๊าก	-
	-	กะ	ก้าะ	ก๊าะ	-

พยัญชนะเสียงสูง/ต่ำคู่	-	ชาก	ช้ำก/คาก	ค้ำก	-
	-	ชะ	ช๊ะ/ค๊ะ	คะ	-
พยัญชนะเสียงต่ำเดี่ยว	-	หงัก	งัก	งัก	-
	-	หงะ	งะ	งะ	-

คำที่เขียนไม่ได้ แต่ออกเสียงได้ก็คือ คำตายที่มีสระเสียงยาว กับคำที่มีสระเสียงสั้น เมื่อเป็นเสียงสามัญ กับเสียงจัตวา

ขอให้สังเกตว่า พยัญชนะเสียงสูงและพยัญชนะเสียงต่ำนั้น ไม่เคยใช้ไม้ตรีเลย โดยเฉพาะพยัญชนะเสียงต่ำนั้น เมื่อใช้ไม้เอกจะเป็นเสียงโท และเมื่อใช้ไม้โทจะเป็นเสียงตรี

ในปัจจุบันนี้ เกิดความบกพร่องในเรื่องการใช้รูปวรรณยุกต์กับพยัญชนะเสียงต่ำกันมาก เพราะมักจะเผลอใช้รูปไม้ตรีแทนเสียงตรีอยู่เสมอ เช่น

คือฟฟี่ช้อป ค๊ะ โง้ง แมนช้อป ชิวยสวอย ฟ้ำสตัฟู้ด ท้อปฮิต หมวกกันน็อก น้อด น๊ะ นุ่มนุ่ม สนุกเกอร์ นืด ไม้ ย้ากยาก เพลงร้อก ล้อก ประตุ ว้าย โอมเพี้ยง โฮ้ยเหนือย

วิธีแก้ไขให้เปรียบเทียบคำที่สงสัยว่าจะเขียนผิดกับคำไทยซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว ดังนี้

คำที่สงสัย	คำเปรียบเทียบ
คือฟฟี่ช้อป	ค้อน/ช้อน
ค๊ะ	ค้ำ
โง้ง	โง่ง
ชิวยสวอย	ช้าย
ฟ้ำสตัฟู้ด	ฟ้ำ/ฟ้อน
ท้อปฮิต	ท้อ/ห้อง
หมวกกันน็อก	น่อง/น้อม

น้อย	น้อย
นี่	น้ำ
สนุกเกอร์	นก
นุ่มนุ่ม	นุ้ย
โน้ต	โน้ม
โอมเพี้ยง	เพี้ยน
ไม	ไม้
ย้ากยาก	ย้าย
เพลงร็อก	ร่อน
ลือกประตู	ล่วน
ว้าย	ว้าวุ่น
โย้ยเหน้อย	นายฮ้อย

จากคำเทียบเสียงทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่า เสียงตรีล้วนแต่ใช้ไม้โทกำกับทั้งสิ้น เมื่อการออกเสียงบางอย่างไม่สามารถกำหนดรูปการเขียนได้ ทำอย่างไรจึงจะระบุเสียงที่ต้องการได้ เรื่องนี้ พระยาอุปกิตศิลปสาร เคยให้คำแนะนำไว้ว่าให้ใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) หรือเครื่องหมายตกใจกำกับ

! เรียกอัศเจรีย์ ใช้เขียนไว้หลังคำออกเสียง ซึ่งไม่อาจจะเขียนคำนั้นให้ถูกต้องตามเสียงที่เป็นจริงได้ เช่น เออ! เอ! พุทโธ! ดังนี้ เป็นต้น ให้ผู้อ่านพยายามทำจังหวะและสำเนียงให้ถูกต้องตามเป็นจริง

(อุปกิตศิลปสาร ๒๕๓๕: ๕๕)

จะนั้นเมื่อต้องการเขียนคำที่ไม่มีวิธีเขียนในระบบ ก็อาจจะใช้วิธีดังกล่าวนี้ได้ ตัวอย่าง เช่น

ร้ายร้าย	เขียนเป็น	ร้ายร้าย!
รู้รู้	เขียนเป็น	รู้รู้!
มีอะไรดีน้ำ	เขียนเป็น	มีอะไรดีน้ำ!

๑.๖ สรุป

บทนี้ได้กล่าวถึงเสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ในภาษามาตรฐาน จากนั้นได้ชี้ให้เห็นความเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ตลอดจนวิธีแก้ไขบางประการ นอกจากนี้ยังได้ชี้ให้เห็นความเปลี่ยนแปลงบางประการที่อาจเกิดจากการยอมรับหรือไม่ยอมรับของผู้ใช้ภาษาบางกลุ่ม

กิจกรรม

สังเกตการออกเสียงของตนเองและผู้อื่นว่ามีลักษณะอย่างไร มีปัญหาในด้านการสื่อสารระดับใดหรือไม่ อย่างไร และมีทางแก้ไขหรือไม่